

25.93x33.22	31	12	עמוד	י ן ם ל י ן ם	20/12/2012	34954001-6
הקרייה האקדמית 110 - 22640						

כך ננצל את מלוא הטבות המס

שנת המס 2012 עומדת לפני סיומה: מה מותר ומה מומלץ לעשות, רגע לפני סיום השנה • הקדמת הוצאות, דחיית הכנסות, החזרי מס לשכירים, ניכויים וזיכויים, תאומי מס וכל השאר - המותר, האסור והמומלץ

לנסות להגיע לפשרה לפני סוף שנת המס על חלק מסכום התביעה, כדי להימנע מוויכוחים עם שלטונות מס הכנסה לגבי הסכום שאינו שנוי במחלוקת ולדרוש סכום זה כהוצאה בשנת המס.

תרומות

שכיר או עצמאי התורמים בשנת המס, למוסד שמוכר על ידי שר האוצר ואושר על ידי ועדת הכספים של הכנסת, סכום העולה על 180 ₪, יקבלו זיכוי בשיעור של 35% מסכום התרומה לפי סעיף 46 לפקודת מס הכנסה, ובתנאי שסכום התרומות לא יעלה על 30% מההכנסה החייבת או על תקרה הקבועה בסעיף 46 לפקודה, הנמוך שבהם. יודגש כי הזיכוי ניתן כנגד כל הכנסה כולל הכנסות שאינן מעסק. רשימת המוסדות שלהם אישור לעניין תרומות מופיעה באתר משרד האוצר.

הפקדות לקופות גמל קצבתיות ולביטוחי חיים

שכיר ועצמאי או בן זוגם, זכאים לקבל הטבות מס בגין הפקדות לקופות גמל קצבתיות ולביטוחי חיים. הטבות אלו מתורגמות בשני אופנים, ניכוי זיכוי. ניכוי זהו סכום המקטין את ההכנסה החייבת לפני חישוב המס ואילו זיכוי זהו סכום המקטין את תשלום המס. שכירים ועצמאיים יכולים ליהנות מהניכוי ומהזיכוי במלוא הטבות וזאת בכפוף לשיעורים ולתקנות המצוינים בחוק.

עצמאיים מעל גיל 50 המפקידים לקופת גמל, יכולים ליהנות מהטבות מס מוגדלות. לכן מומלץ להפקיד עד תום שנת המס סכומים עד לתקרות המזכות בהטבות מס מרביות, כדי ליהנות מהפחתת המס בשנת 2012, שכן ניכויים וזיכויים שלא ינוצלו באותה שנת מס לא ניתנים להעברה לשנת 2013.

קרנות השתלמות

תשלומים לקרן השתלמות מותרים לעצמאי עד 7% מההכנסה השנתית של העצמאי עד לתקרה של 17,850 ₪, הוצאה המוכרת עבור ההפקדה בקרן השתלמות היא עד 4.5% מתקרת ההכנסה המזכה - עד לסכום של 11,312 ₪. אם קרן ההשתלמות היא עבור עובד שכיר, אזי הניכוי אצל המעביד מותנה בכך שהעובד והמעביד מפקידים ביחס של 2.5% הפרשות העובד ו-7.5% הפרשות המעביד עבור העובד.

קרן השתלמות הנה אחת הדרכים היחידות לחסוך לטווח בינוני ולקבל את סכום ההשקעה כסכום חד פעמי - הוני פטור ממס ובו זמנית ליהנות מהטבות המס הקבועות בחוק.

ניתן להפקיד סכומים הגבוהים מהתקרות המותרות, אך אלו לא ייהנו מהטבות המס, בדומה לכל חיסכון אחר. לכן מומלץ להפקיד עד סוף השנה סכומים עד לתקרה המזכה בהטבות מס מירביות.

ניכוי הוצאות לשכירים

סעיף 17 לפקודת מס הכנסה, מאפשר לנכות הוצאות שיצאו כולן ביצור הכנסתו של אדם בשנת המס. סעיף זה אינו מבחין בין עצמאי לשכיר ואינו שולל ניכוי הוצאות של שכיר רק מעצם היותו שכיר. לפי כך הוצאות הקשורות בייצור הכנסתו של השכיר, יותרו בניכוי מהכנסתו ממשכורת לרבות הוצאות הקשורות בהכנת הדוח השנתי והטיפול בהליכי שומה וערעור וכן חלק מהוצאות הבית אם השכיר עובד מבייתו.

הוצאות נוספות המוכרות לשכירים הן הוצאות המוגדרות כ"שמירה על הקיים", הכוונה היא לעובדים שכירים הנדרשים לשמור על רמה מקצועית קבועה, הוצאות אלו כוללות בין היתר ספרות מקצועית, ימי עיון, השתלמויות, דמי חבר בגין השתייכות לארגון מקצועי כמו לשכת רואי חשבון, לשכת המהנדסים וכיוצא ב.

עם זאת החוק מגביל במקרים מסוימים הגבלה מוחלטת (מעבר להגבלות החלקיות הרגילות לכלל הנישומים), ניכוי הוצאות מסוימות כמו הוצאות אחזקת רכב והוצאות טלפון שמוציא שכיר בביתו.

החזרי מס לשכירים

שכירים שאינם חייבים בהגשת דוחות למס הכנסה, זכאים לקבל החזרי מס בגין אירועים או פעולות שהתרחשו במהלך שנת המס 2011 - 2006, קיימות סיבות רבות להחזרי מס, כגון: קבלת נקודות זיכוי נוספות, עבודה לא רצופה במשך שנת מס אחת, עבודה נוספת, פיזיו-פרישה, אבטלה, לידה, תשלומים לקופ"ג וביטוחי חיים, תרומות, חייל

השניים לאחרים ונמצאים במחסני העסק, יירשמו בנפרד ואין לכלול אותם בחישוב שווי המלאי.

כמו כן יש לערוך רשימה נפרדת לגבי טובין, אשר בבעלות העסק ונמצאים אצל אחרים.

חובות מסופקים / אבודים

לנישומים המדווחים על בסיס מצטבר, שיש להם חובות בעייתיים של לקוחות, שגבייתם מוטלת בספק, לרבות שיקים שלא כובדו, חובות אלו יוכרו כהוצאה רק אם במהלך השנה נעשו כל הפעולות הנדרשות לגביית החובות ופקיד השומה שוכנע שאכן כך נעשה, עם זאת יש לבדוק אפשרות לדרוש החזר מע"מ בגין חובות אלו. לכן מומלץ להשלים הליכי גבייה ולסיים את הטיפול בחובות אלו עד ל-31.12.2012 לשם התרתם בניכוי בשנת 2012.

תשלומי ביטוח לאומי - עצמאיים

עצמאיים זכאים לניכוי כהוצאה בשיעור 52% מדמי הביטוח הלאומי ששילמו במהלך שנת המס. הבסיס להתרת ההוצאה הנו בסיס התשלום בפועל, לכן מומלץ לשלם הפרשי דמי ביטוח וחובות ישנים וכן להקדים את תשלום המקדמה של חודש דצמבר 2012 (שמועד תשלומה החוקי הוא 15/1/2013), עד לסוף שנת המס.

תשלומי מס הכנסה

חובות למס הכנסה בגין שנת 2012, צמודים למדד ונושאים ריבית החל מיום 1.1.2013, עם זאת קיים פטור מלא מריבית והצמדה עד ל-31.1.2013.

לכן מומלץ לשלם את יתרת המס עד 31 בינואר 2013 ובדרך זו להימנע מתשלום ריבית והפרשי הצמדה. יש לציין כי הריבית והפרשי הצמדה על חובות מס אינם הוצאה מוכרת לצרכי מס.

תביעות משפטיות

אם קיימות תביעות משפטיות נגד העסק הקשורות למהלך העסקים הרגיל, ניתן במקרים מסוימים לדרוש את סכום התביעה כהוצאה. כדאי

סוף שנת המס הוא מועד חשוב לתכנון המס של הנישומים - עצמאיים ושכירים. תכנון מס נכון פירושו פעולות שיש לבצע במהלך השנה ובסופה, על מנת להגיע לחבות המס הנמוכה ביותר האפשרית במסגרת החוק.

בפסקי דין של בתי המשפט בישראל, נקבע, כי זכותו של נישום לתכנן את עסקיו במטרה להקטין את חבות המס ובלבד שהעסקה אינה מנוגדת לדפוסים כלכליים מקובלים. במטרה להיאבק בתכנוני מס אגרסיביים הוסמך שר האוצר לקבוע בתקנות רשימה של פעולות המהוות תכנון מס שחייבות בדיווח ובגילוי נאות.

סעיף 216 (8) לפקודת מס הכנסה קובע, כי אי דיווח על פעולה שהיא תכנון מס החייב בדיווח, נחשב לעבירה פלילית שדינה שנת מאסר או קנס או שני העונשים כאחד.

שיטות הדיווח למס הכנסה

קיימות שתי שיטות חלופיות לדיווח על תוצאות הפעילות העסקית-דיווח על בסיס מצטבר דיווח על בסיס מזומן. בשיטת הדיווח על בסיס מצטבר נרשמות ונצברות ההכנסות וההוצאות בתקופה שבה נוצרה הזכות לקבלן ללא קשר לתזרימי המזומנים בגינו, בעוד בשיטת הדיווח על בסיס מזומן ההכנסות וההוצאות נרשמות בעת קבלת הכסף או תשלום ההוצאה בפועל.

בעלי מקצועות חופשיים ועסקים שבהם אין מלאי רשאים לדווח על בסיס מזומן, בהתאם לכך מומלץ בעסקים שבהם אין מלאי דיווחו עד כה על בסיס מצטבר, לבדוק את כדאיות שינוי שיטת הדיווח.

הקדמת הוצאות ודחיית הכנסות

למדווחים על בסיס מזומן, יש אפשרות להקדים את הוצאותיהן ולדחות את הכנסותיהן, שכן המבחן להכרה בהוצאות ובהכנסות הוא מועד ביצוע התשלום או התקבול, אך הכול במבחן הסבירות וההיגיון. לגבי מעסיקים: מומלץ לשלם את משכורת חודש דצמבר עד 31 בדצמבר, לרבות השלמת הוצאות נלוות לשכר כמו פנסיה, ביטוח מנהלים, קרן השתלמות ותשלומים בגין פיזיו פרישה, על מנת להבטיח את התרת ההוצאה בשנת המס. באשר לדחיית ההכנסה על ידי דחיית קבלת הכסף, יש לשים לב, כי לעתים דחיית התקבול עלולה לגרום להפסד כלכלי לעסק.

אם יליחיד יש הכנסה נמוכה או הפסדים, כדאי לדחות הוצאות ולהקדים הכנסות כדי להשאיר בידיו הכנסה מספקת לשם ניצול מדרגות המס הנמוכות, הניכויים והזיכויים האישיים המגיעים לו, שכן לא ניתן להעביר הטבות אלו לשנה הבאה.

שיעורי המס בשנת 2013

החל משנת המס 2013, יוטל מס יסף בשיעור של 2% על הכנסותיו של היחיד מעל 800,000 ₪ בשנה. במקרה כזה מומלץ לשקול הקדמת הכנסות ודחיית הוצאות אם הדבר אפשרי על מנת לחסוך את מס היסף.

רכישה או החלפת נכסים

רכישת ציוד בסוף שנת המס אינה משפיעה באופן מהותי על חבות המס, שכן הפחת מחושב באופן יחסי לתקופת שימוש הציוד בעסק, אך עם זאת ציוד ישן שצפוי לעסק הפסד ממכירתו מומלץ למכור עד תום שנת המס, כדי לנצל את ההפסד באותה שנה.

ציוד ישן שצפוי לעסק רווח ממכירתו כדאי לבדוק אפשרות לרכישת נכס חילופי ועל ידי כך לדחות את תשלום המס בהתאם לסעיף 96 לפקודת מס הכנסה, המאפשר לקזז רווח הון ממכירת נכס, מעלות נכס חילופי שנרכש תוך 4 חודשים לפני המכירה או 12 חודשים לאחר המכירה.

מלאי

רווחיות העסק מושפעת בצורה ישירה מערך המלאי בסוף השנה. עסקים שברשותם מלאי, חייבים לספור את המלאי בין התאריכים 20.12.2012 עד 10.1.2013. עסקים שמבצעים ספירת מלאי שלא בין תאריכים אלו חייבים להודיע על כך מראש ובכתב לפקיד השומה.

לפני סוף השנה מומלץ לבדוק היטב את טיבם של פריטי המלאי בעסק, ובמידה שקיימים פריטים בעיתיים שהעסק מתקשה לממשם ("מלאי מת"), יש לנסות להיפטר מהם עד לתאריך 31.12.2012 או להציגם לפי שוים בשוק.

ספירת המלאי תכלול את כל הטובין אשר בבעלות העסק, טובין

25.93x20.12	32	עמוד 12	י ו ם ל י ו ם	20/12/2012	34954051-1
הקריה האקדמית אונ - 22640					

(06 תמונה: 544)

אחר, מבלי לפגוע בתקרת הפטור.

אם ההכנסות משכירות הן עסקיות, אזי ההכנסה מיוחסת בדרך כלל לאחד מבני הזוג שלו הכנסה גבוהה יותר. אם הדירה נרכשה לפני הנישואין או התקבלה בירושה, ניתן לייחס את ההכנסה לבן הזוג שהוא בעל הדירה.

התארגנות כחברה או כעצמאי

לקראת תחילת שנת המס 2013, מומלץ לבחון מחדש את המבנה העסקי שבו פועל העסק בהתייחס להיבטים משפטיים, תדמיתיים ומיסויים. תכנון נכון של מבנה העסק יכול לסייע בהפחתת המס. כאשר הכנסותיו של העסק גדולות, כדאי לשקול להתאגד כחברה בע"מ ובכך לחסוך בתשלומי מס הכנסה וביטוח לאומי. התאגדות כחברה בע"מ מאפשרת תכנוני מס נוספים כמו מכירת מוניטין ונכסים לחברה תוך ניצול הטבות המס בגין עסקה זו, רכישת נכסים מתוך רווחי החברה ופעולות נוספות אחרות לפי העניין. יודגש כי בית המשפט קבע שלנישום יש זכות לפעול במסגרת חברה בע"מ גם אם התוצאה היא הפחתת מס. יש לציין כי מבחינה משפטית יש לחברה בע"מ יתרון משמעותי בשל אחריותם המוגבלת של בעלי מניות.

ניהול ספרים ושמירתם

הוראות ניהול ספרים חלות על נישומים (עצמאים וחברות) שיש להם הכנסה מעסק או משלח יד וזאת בהתאם לסעיף 130 לפקודת מס הכנסה. מומלץ לבדוק לפני סוף שנת המס אלו ספרי חשבונות על העסק לנהל בשנת המס 2013 בהתאם לסוג העיסוק, מחזור ההכנסות, מספר המועסקים ופרמטרים אחרים. על פי הוראות אלו, יש לשמור את ספרי העסק במשך 7 שנים מתום שנת המס שאליה הם מתייחסים או במשך 6 שנים מתום שנת הגשת הדוח לאותה שנה, לפי המאוחר שביניהם.

הערה: מאמר זה אינו תחליף לייעוץ מקצועי אישי.

(הכותב בעל משרד לראיית חשבון, מוסמך במשפטים, מגשר ומרצה בקריה האקדמית אונו ובמוסדות לימוד אקדמאיים אחרים. לתגובות - דוא"ל: raani@bezeqint.net ● הביא לדפוס: א. גרוס)

רווחים והפסדים בשוק ההון

יחיד שהיו לו רווחים מניירות ערך, רשאי עד תום השנה לממש ניירות ערך שגלומים בהם הפסדים ולקזום כנגד רווחים שצמחו משוק ההון. יש לציין שפעולת הקיזום אינה מתבצעת באופן יזום על ידי הבנקים.

הכנסות משכר דירה

הכנסה משכירות מדווחת לפי בסיס מזומן, לכן כדאי לבדוק אפשרות של דחיה או הקדמת דמי השכירות לפי העניין, אם ההכנסות משכירות למגורים אצל היחיד בשנת 2012, עולות על התקרה הפטורה ממס (4,910 ₪ לחודש) כדאי לשקול מעבר למסלול של 10% מס על ההכנסות ללא קיזום הוצאות, במקום שיעורי המס הרגילים, ובלבד שהמס ישולם עד ה-31/1/2013.

מסלול אפשרי נוסף הוא תשלום המס בשיעורים הרגילים על ההכנסה מדמי שכירות בניכוי הוצאות שהוצאו ביצור אותה הכנסה. יחיד שברשותו כמה דירות שמושכרות למגורים אינו יכול לבחור ליישם את הפטור על דירה אחת ועל דירה אחרת שלם מס לפי מסלול

משוחרר, עולה חדש, מחלה קשה, ישוב ספר/פיתוח, חד הורג, תשלום מזונות, סיום לימודי תואר או מקצוע ועוד. פעולת החזר המס אינה מתבצעת באופן יזום על ידי מס הכנסה ומצריכה פניה של השכיר לפקיד השומה באזור מגוריו בהליך מסודר. הזכאות להחזר מס מוגבלת ל-6 שנים שקדמו להגשת הבקשה, לכן מומלץ להגיש בקשה להחזרי מס עד 31.12.2012.

עבודה בחלק מהשנה

מי שעבד רק חלק מהשנה (סטודנטים, נשים בחופשת לידה, פנסיונרים וכיוצ"ב) ולא היו לו עבודות נוספות חוץ ממשכורת, יקבל זיכוי ממס ממשכורתו מכיוון שחבות המס ונקודות הזיכוי הן על בסיס שנתי.

תיאום מס לשכירים

אם הכנסתו של השכיר נובעת מכמה מקומות עבודה, זכאי העובד לערוך תיאום מס באמצעות המעביד או באמצעות פקיד השומה. פעולה פשוטה שבדרך כלל חוסכת מס.